

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 20832-06-11
8 ינואר 2012

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

המערערים

1. אלי לנקרי
 2. עידן לנקרי
- ע"י ב"כ עו"ד אלישע כהן

נגד

המשיב

אורן קדוש
ע"י ב"כ עו"ד יגיל טבצ'ניק

פסק דין

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
1. זהו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום באילת (כב' השופט יואל עדן) מיום 1.5.2011, בת.א. 1206/05, אשר דחה את תביעת המערערים, שעילתה לשון הרע בגין פרסום אשר ביצע המשיב במסגרת פורום באתר אינטרנט, וקבע כי הגם שלא הוכיח המשיב את טענתו בדבר אמת בפרסום, קמה לו הגנת תום לב בפרסום. המערערים ביקשו לצאת כנגד קביעה זו של בית משפט קמא וטענו כי אין במכלול הנסיבות, שהוכחו בעובדה, כדי להקים למשיב את הגנת תום לב בפרסום.
- העובדות שאינן שנויות במחלוקת**
2. המערערים, אב ובנו. בזמנים הרלבנטיים לכתב התביעה ולפרסומים הנדונים, כיהן האב כסגן ראש עיריית אילת ומנהל עסק באילת. הבן פעל כשחקן כדורסל בקבוצת הפועל אילת, וכן הועסק כמאמן כדורסל ומנהל בית הספר לכדורסל באילת.
3. המשיב תושב אילת ומי ששימש כעוזר לראש העירייה הקודם, אשר נכשל בהתמודדותו בבחירות בהן נבחר ראש עירייה אחר, שהמערער 1 שימש כסגנו.
4. אין חולק כי המשיב עשה שימוש בפורום אינטרנט פתוח לציבור המכונה "עצם העניין", הקשור לתחנת רדיו מקומית הפועלת באילת. בחודש פברואר 2005, כתב במסגרת הפורום, אמרות שונות, לגביהן טענו המערערים כי הינן אמרות דיבה, כמשמעותן בחוק איסור לשון הרע תשכ"ה – 1965. (להלן: "החוק").

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

ע"א 20832-06-11

8 ינואר 2012

- 1 האמרות שבאו מעטו של המשיב ואשר פורסמו באתר הינן: "לאחר ההפסד בכדורסל. לקצץ
2 במשכורת של השחקנים ומר לנקרי בראשם, האם יש הצדקה לתשלום של 100,000 ₪ ב-
3 8 חודשים".
- 4 במענה נשאל המשיב על ידי מנהל האתר אם אפשר לראות מסמכים, תלוש משכורת וכדומה
5 והמשיב השיב: "כן יאיר, אפשר. בנו של אלי לנקרי מקבל משכורת של למעלה ממאה אלף
6 שקל בעונת המשחקים תרצה אני מוכן להראות לך".
- 7 במענה השיב משתתף בפורום, בשם בן ארז, כי בתור אחד שהיה חלק מהקבוצה ומכיר את
8 הדברים מקרוב, אין אמת בדברים וכי המשכורת הינה נמוכה בהרבה ממה שנאמר ועוד ציין
9 כי עידן לנקרי לא רק משחק בקבוצה ומאמן אותה, אלא גם מאמן קבוצה במחלקת הנוער
10 של האגודה וכי כל האמירות כנגדו חסרות בסיס עובדתי.
- 11 תשובתו של המשיב היתה: "זה כבר בטיפול אצל הגורמים הרלבנטיים".
- 12 ובהמשך השיב לפניו נוספת: "אתה תמשיך לכתוב ואני יעשה בלאגן ונראה מי ינצח אני או
13 אתה האיש מושחת כמו אבא שלו".
- 14 ועוד הוסיף במענה לאחרים באומרו: "ככה זה כשיש אבא סגן ראש העיר".
- 15
- 16 6. בית משפט קמא נדרש לטענת ההגנה "אמת דיברתי", אותה טען המשיב, ולחילופין לטענת
17 "תום לב בפרסום". לאחר שבחן את הדברים וסקר את העדויות שבאו בפניו קבע בית
18 משפט קמא כי לא קמה למשיב טענת ההגנה של "אמת דיברתי". אולם, בסופו של יום,
19 קיבל את עמדתו של המשיב כי קמה לו הגנה של תום לב בפרסום. לכן, דחה את תביעת
20 המערערים לפיצוי.
- 21
- 22 7. המערערים ביקשו לתקוף קביעה זו בטענה כי בית משפט קמא ביסס את הגנת תום הלב על
23 הספקות שהתעוררו בליבו באשר לשאלה הראשונה לה נדרש והיא האם היה אמת בפרסום
24 בכל הנוגע לשכרו של המערער 2.
25 לטענת המערערים הגם שבית משפט קמא עמד על הספקות שהתעוררו בליבו לעניין הגנת
26 אמת בפרסום, ספקות אשר במידה מסויימת ערערו את עמדת המערערים, בפרט לנוכח
27 העובדה כי לא היה בידי המערער 2 כדי להציג מסמכים בכתב אודות רמת השתכרותו, קבע
28 הוא בסופו של דבר כי לא היה אמת בפרסום. אולם, לטענת המערערים, על בסיס הספקות
29 האמורים, הכיר בית משפט קמא בהגנת המשיב בדבר תום הלב בפרסום, וזאת במנותק
30 מלשון החוק המגדירה מפורשות באילו נסיבות יכול ותקום למפרסם דברי בלע הגנה של
31 תום לב בפרסום, נסיבות אשר, לטענת המערערים, לא התקיימו בעניינו של המשיב.
- 32 לטענת המערערים מקום שבית משפט קמא לא בחן מקרוב אם נקט המשיב באמצעים
33 סבירים, לפני הפרסום, כדי לברר אם יש אמת בדבריו, לא יכול המשיב להנות מהגנת תום
34 הלב ובהתאם, טען, כי יש להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא ולדחות את טענת המשיב
35 בדבר תום לב בפרסום.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 20832-06-11
8 ינואר 2012

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

- 1
2 8. מנגד, טען המשיב, כי אין להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא המנומק כדבעי.
3
4 **דין**
- 5 9. השאלה העומדת לדיון הינה אפוא אם יש מקום להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא
6 אשר הכיר בהגנת המשיב, הגנת תום לב בפרסום.
7
- 8 10. בטרם אבחן שאלה זו מקרוב יש לציין כי פסק דינו של בית משפט קמא הינו סיבוב שני של
9 הכרעה בתובענה הנדונה בערכאה הדיונית. אסביר:
10 הסכסוך שבין הצדדים בא לפתחו של בית משפט השלום באילת, במהלך שנת 2005, זמן מה
11 לאחר ביצוע הפרסום. ביום 15.2.2007 ניתן פסק דין בתובענה הנדונה, על ידי כב' השופטת
12 ד. בלטמן-קדראי, (אז סגנית נשיא בית משפט השלום במחוז הדרום). בפסק דינה קיבלה
13 השופטת בלטמן-קדראי את תביעת המערערים וקבעה כי לא קמה למשיב הגנת אמת
14 דיברתי וגם לא הגנת תום לב בפרסום וחייבה את המשיב לפצות את כל אחד מן המערערים
15 בסכום כספי של 50,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד התשלום
16 המלא בפועל, בגין פרסום דברי בלע כנגד המערערים.
17
- 18 11. ערעור על פסק דינה של כב' השופטת ד. בלטמן-קדראי הגיע לשולחנו של בית משפט המחוזי
19 בבאר שבע, אשר הורה על החזרתו של הדיון לבית משפט שלום, על מנת שתינתן למשיב
20 האפשרות להביא עדים מטעמו, לבסס טענתו בדבר "אמת בפרסום".
21
- 22 12. בית משפט השלום, מפי כב' השופט יואל עדן, אשר נדרש לשמיעת העדים לביסוס טענת
23 המשיב בדבר אמת בפרסום, הוציא תחת ידיו את פסק הדין, הוא נשוא הערעור. כך יוצא כי
24 שני המותבים שוכנעו כי אין למשיב הגנה של "אמת בפרסום" אולם, כל אחד מהם הכריע
25 אחרת באשר לסוגיית תום הלב בפרסום.
26
- 27 13. אין חולק אפוא, בהעדר ערעור שכנגד, כי הדברים שפרסם המשיב הינם דברי בלע
28 המייחסים באופן ברור למערערים מעשה שחיתות. למערער 1 מיוחסת שחיתות באופן כללי
29 ואף בזיקה לגובה משכורתו של בנו, ואילו למערער 2 מיוחסת שחיתות בקבלת משכורת
30 בלתי סבירה כשחקן, וזאת הודות להיותו בנו של סגן ראש העיר. ייחוס שחיתות לאיש
31 עסקים עלולה לפגוע במוניטין שיש לו כאיש עסקים. וייחוס שחיתות לאיש ציבור נועדה
32 בהכרח להביא להדחתו מתפקידו הציבורי.
33

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 20832-06-11
8 ינואר 2012

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

14. משקבע בית משפט קמא כי לא עלה בידי המשיב להוכיח הגנת "אמת דיברתי" נבחנה הטענה החלופית לפיה, עומדת לו הגנת תום הלב מכח סעיפים 15 (2) או 15 (4) לחוק איסור לשון הרע הקובע כך:
- "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
- (1)...
(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
(3)...
- (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לעניין ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם התגלו באותה התנהגות".
- סעיף 16 לחוק לשון הרע קובע את החזקות והנטלים כדלקמן:
- "(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:
- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת לאו;
(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15".
15. סבורה אנכי כי טעם רב בטענות המערערים לעניין העדר קיומה של "הגנת תום לב בפרסום" לפתחו של המשיב.
- סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע המסדיר את סוגיית הנטלים והחזקות קובע מפורשות כי חזקת תום הלב תקום לאדם אם ביצע את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15, כמפורט לעיל, וחזקה שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נמצא, בין השאר, כי הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הדבר ואם לאו, או בנסיבות בהן נמצא כי המפרסם התכוון, על ידי הפרסום, לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15 לחוק.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

ע"א 20832-06-11

8 ינואר 2012

16. בית משפט קמא ביסס את הגנת תום הלב על כך שבמישור העובדתי עמדה בפניו תמונה בעייתית ומטרידה בשני נושאים עיקריים: האחד העובדה שהמערער 2 מקבל שכר מעמותה המקבלת תמיכה מעיריית אילת כאשר אביו, המערער 1 שותף פעיל בקביעת אותה תמיכה. והשני הוא אופן ביצוע התשלום על ידי העמותה למערער 2, תשלום המבוצע על ידי חברה פרטית. על אף הבעייתיות האמורה, עליה עמד בית משפט קמא, קבע הוא כי אין באמור כדי להוכיח שחיתות אולם, ראה בכך משום פתח לדיון ציבורי והבעת דעה. בהתאם, הכיר בהגנת תום הלב מאחר וראה בכך הבעת דעה על התנהגותם ומעשיהם של המערערים.
17. לכך כאמור, אינני יכולה להסכים. גם הבעת דעה או ביקורת חייבת להיעשות במסגרת אמות מידה ראויות של שמירה על שם טוב של אדם. במקרה דנן הוכח, בתשתית ראייתית עובדתית, העולה מן ההתכתבות שנעשתה באתר האינטרנט, כי על אף שמשתמשים באתר פנו אל המשיב והתריעו בפני המשיב, כי אין בדבריו אמת, חזר המשיב ועמד איתן על עמדתו מבלי שנקט באמצעים סבירים להיווכח אם יש אמת בדבריו. לציין כי, דברי הבלע שביקש המשיב לייחס למערערים מבוססים על אמירה עובדתית ולא הבעת דעה, במובן זה שייחס למערער 2 קבלת שכר מופקע, הנובע כביכול מקשריו של אביו, כמפורט לעיל. בחינת רמת השתכרותו של המערער 2, באמצעים סבירים ופשוטים, היו מביאים את המשיב להכרה כי אין אמת בדבריו.
- בנסיבות אלו חזקה כי המשיב עשה את הפרסום שלא בתום לב, מה גם שדברי הבלע שפרסם חרגו מתחום הסביר. המשיב, במסגרת הגנתו, לא הצליח לסתור חזקה זו ואין לראות בדברי הבלע שפרסם משום הבעת דעה על התנהגות או על מעשיו של עובד ציבור, כי אם הטחת דברי רפש חסרי בסיס עובדתי, והרי קבע בית משפט קמא כי אין בעובדות האמורות כל אמת.
18. תמימת דעים אנכי אם קביעתו של בית משפט קמא כי יש לאפשר דיון פתוח של החלפת דעות בנושאים השנויים במחלוקת או נושאים ציבוריים המצריכים בירור אך, מכאן ועד לפתיחת הסכר לדברי בלע, בדרך של התחת אשמות הנושאות טעם של שחיתות, ללא כל תשתית עובדתית, הדרך ארוכה, בפרט כאשר מופנית תשומת ליבו של מטיח האשמה כי דבריו אינם בדוקים ומחייבים בדיקה וזה דוחה את הדברים בשתי ידיים וחוזר על עמדתו מבלי לנקוט באמצעים סבירים להיווכח אם אמת בדבריו ואם לאו.
- אומנם, בתי המשפט רואים חשיבות מיוחדת לביקורת בנושאים ציבוריים ונותנים לחופש הביטוי משקל רב אולם, אין משמעות הדבר הפיכת שמו הטוב של עובד ציבור להפקר. הדגשת חופש הביטוי, תוך צמצום הדרישות להוכחת תום הלב, עלולה להרחיב את אפשרות השמעת הביקורת עד הפיכתה לדברי לשון רע.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 20832-06-11-11
8 ינואר 2012

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

1 19. לאור כל האמור לעיל, ראיתי לנכון לקבל את הערעור ולקבוע כי לא קמה למשיב הגנת תום
2 הלב בפרסום.

3

4 20. שקלתי החזרת העניין לבית משפט קמא, על מנת שידרש לגובה הפיצוי שיש לפסוק לטובת
5 המערערים, בגין הפגיעה בשמם הטוב. אולם, לנוכח העובדה כי בית המשפט המחוזי,
6 במסגרת פסק דינו בערעור הראשון בתיק, החזיר את התיק לערכאה הדיונית כדי לשמוע
7 עדויות סביב השאלה בדבר אמת בפרסום ולא נמצא מתערב בגובה הפיצוי שנפסק, ובהעדר
8 כל טענה מנגד בנושא גובה הפיצוי, אני מוצאת לנכון לקבוע כי שיעור הפיצוי אותו קבע בית
9 משפט קמא בפסק הדין הראשון יעמוד בעיינו על חיובי ההצמדה והריבית שבו.

10

11 21. בגין ההליכים דנן, אני מוצאת לנכון לחייב את המשיב בהוצאות המערערים בסך כולל של
12 15,000 ₪.

13

14

15

ניתן היום, יג' טבת תשע"ב, 08 ינואר 2012, בהעדר הצדדים.

16

17

רחל ברקאי, שופטת

18

19

20

21

22

23